

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 24 januari 2024
Petear	: 10 januari 2024
Agendapunt	: 9D./17B.
Nummer	: 2024/006
Datum voorstel	: 01 december 2023
Onderwerp	: Zienswijzen kaderbrief 2025-2028, begrotingswijziging 2024-1 en financiële verordening 2023 van de Veiligheidsregio Fryslân
Zaaknummer	: Z.771376
Portefeuillehouder	: De heer F. Veenstra Mevrouw B.H.M. Gardeniers

Voorstel:

1. In te stemmen met de kaderbrief 2025-2028, begrotingswijziging 2024-1 en de financiële verordening 2023 van de Veiligheidsregio Fryslân.
2. Geen zienswijzen in te dienen.

Inleiding

De Veiligheidsregio Fryslân (VRF) is een samenwerkingsverband van de Friese hulpverleningsdiensten ten behoeve van een veilig en gezond Fryslân. De voorliggende stukken zijn in belangrijke mate gekleurd vanuit de financiële context waarin de VRF zich bevindt. Er is sprake van financiële uitdagingen die veroorzaakt worden door oplopende rentelasten, energiekosten, bouwkosten en loonkosten.

In de kaderbrief 2025-2028 en de begrotingswijziging 2024-1 worden voorstellen gedaan met betrekking van de verwerking van het zogenaamde 'scenario 3'. In de voorgaande kaderbrief 2024-2027 is bepaald dat het effect van de inflatie van de materiële kosten voorlopig wordt afgetopt tot 8%. Deze indexatie wordt vervolgens geëvalueerd en achteraf afgerekend over de jaren 2022, 2023 en 2024. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de incidentele- en structurele effecten. De effecten worden verwerkt in de voorliggende begrotingswijziging 2024-1 en in de kaderbrief 2025-2028.

In 2023 is een nieuwe cao vastgesteld, waarvan de financiële gevolgen zijn verwerkt in de begrotingswijziging 2024-1 en de kaderbrief 2025-2028. Naast de overige autonome ontwikkelingen en de uitwerking van een doorlichting van de begroting heeft dit een uitbreiding van het financieel kader tot gevolg.

Beoogd resultaat

De zienswijzen van de raad dragen bij aan de definitieve vaststelling van de kaderbrief 2025-2028, begrotingswijziging 2024-1 en de financiële verordening 2023. Met het vaststellen van deze documenten worden de volgende effecten gerealiseerd:

- een inzichtelijk kader voor de periode 2025-2028, waarmee de basis voor de meerjarenbegroting vanaf 2025 is gelegd;
- een bijgestelde begroting 2024, waarmee invulling wordt gegeven aan het budgetrecht van het algemeen bestuur van de VRF;
- een aangepaste financiële verordening met daarin duidelijke bestuurlijk geaccordeerde kaders.

Argumenten, risico's en eventuele beheersmaatregelen

1.1 Kaderbrief 2025-2028

De kaderbrief bestaat uit een algemeen deel over de overkoepelende ontwikkelingen, per programma de inhoudelijke ontwikkelingen en tenslotte een financieel deel waarin het financieel kader is weergegeven en waarbij de risico's zijn uiteengezet.

De overkoepelende ontwikkelingen

Procesgericht werken is als VRF-brede ambitie opgenomen in de Meerjarenkoers 2023-2026. Diverse processen worden tegen het licht gehouden en verbeterd, met als doel: kwalitatief betere processen en hogere klanttevredenheid.

Duurzaamheid staat hoog op de agenda van de VRF. De twee hoofddoelen voldoen aan de wet- en regelgeving als het gaat over energiebesparing en het leveren van een zo groot mogelijke bijdrage aan de klimaatdoelstellingen.

Inhoudelijke ontwikkelingen Gezondheid

Er worden in de kaderbrief 2 grote akkoorden benoemd; het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) die koersbepalend gaan zijn voor Gezondheid. We hebben als gemeente bij beiden een belangrijke rol gekregen. De akkoorden zijn met elkaar verbonden en dienen integraal aangevlogen te worden. Binnen de FriZA wordt dit op regionaal niveau gedaan waarbij de Friese Preventie aanpak een coördinerende en ondersteunende rol oppakt. Op lokaal niveau gebeurt dit door mee te doen met integrale initiatieven en het regioplan te vertalen naar onze gemeente zodat er voor onze gemeente meer transparantie komt wat we wel gaan oppakken en wat niet. Wat in de kaderbrief niet genoemd wordt is het Sportakkoord 2.0 die hier wel degelijk ook van belang is.

IZA gaat om door middel van betekenisvolle transformaties te komen tot een toekomstbestendig zorglandschap. Het GALA creëert een beweging van het versterken van de sociale basis en een verschuiving van zorg naar gezondheid en preventie. Hierbij zijn sport, cultuur, wonen-zorg belangrijke onderwerpen die meegenomen worden. De verwachting is dat gemeenten meer capaciteit nodig hebben om deze verschuiving, verbinding en uitrol mogelijk te maken.

Inhoudelijke ontwikkelingen Brandweer

De brandweer moet zich voorbereiden op nieuwe veiligheidsrisico's zoals brand door zonnepanelen, opslag van energie-accu's in woonwijken en verkeersongevallen met hybride voertuigen. Vanuit het landelijke programmaplan van Brandweer Nederland is op deze thema's nog een inspanning nodig.

Inhoudelijke ontwikkelingen Crisisbeheersing

Het realiseren van een veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) Frylân is één van de doelen die als ambitie is opgenomen in de Meerjarenkoers 2023-2026. Dit betreft een centraal informatieknooppunt met betrekking tot communicatie rondom crisissituaties. Dit is de opvolger van het informatieknooppunt Fryslân, dat is opgericht tijdens de coronaperiode. Uit de evaluatie van deze periode komt naar voren dat de behoefte blijft bestaan aan een centraal informatiesysteem tijdens crisissituaties.

Het streven is om in het derde kwartaal van 2024 een volledig operationeel VIK te hebben.

Om beter voorbereid te zijn op rampen en crises wordt voor de GHOR een zorgrisicoprofiel opgesteld. De verwachting is dat dit in het derde kwartaal van 2024 wordt opgeleverd.

Financiën

In deze kaderbrief wordt een bijdrage gevraagd voor de uitvoering van de maternale Kinkhoestvaccinatie. Deze middelen worden vanaf 2024 toegevoegd aan het gemeentefonds. In de bestuurscommissie Gezondheid is besloten deze middelen beschikbaar te stellen aan de GGD (taakgerichte bekostiging). Daarnaast vindt er een uitbreiding plaats van het financieel kader aan de hand van autonome ontwikkelingen en de uitkomsten van de doorlichting van de begroting. Ook wordt er een voorstel gedaan voor de verwerking van 'scenario 3'.

Doorlichting begroting

Eenmaal in de vier jaar wordt onderzocht welke kansen en risico's de begroting mogelijk bevat en in hoeverre de activiteiten en taken nog realistisch worden begroot. Dit onderzoek is afgerond en de resultaten hiervan worden in de voorliggende kaderbrief meegenomen. Uit het onderzoek is met name naar voren gekomen dat op de gebieden van huisvesting en materieelbeheer de begroting ontoereikend is. Het totale tekort in de begroting betreft € 1,5 miljoen. Dit wordt voor een groot deel opgelost door de inzet van aanvullen BDUR middelen en een interne taakstelling. Hierdoor wordt er vanaf 2025 een structureel geïndexeerd bedrag van € 452.000 toegevoegd aan de begroting.

Verwerking scenario 3

Zoals in de inleiding al is aangegeven wordt er onderscheid gemaakt tussen het incidentele en structurele effect. In deze kaderbrief vindt een toerekening plaats van het structurele effect van de uitwerking van scenario 3. Hierbij gaat het om het verschil van € 263.000 dat in 2024 ontstaat. Omdat 2024 de basis is voor de bepaling van het financieel kader van 2025 werkt dit structureel door in de begroting van de VRF.

Aangepaste indexering materiële kosten

In de nieuwe financiële verordening is een aangepaste indexering van de materiële kosten opgenomen. Hierin is bepaald dat deze indexering plaatsvindt aan de hand van de indexatie zoals deze is opgenomen in het gemeentefonds. Voor de bepaling van de in deze kaderbrief gehanteerde indexering is een inschatting gemaakt op basis van de verwachte consumentenprijsindex (CPI), die in de septembercirculaire 2023 van het gemeentefonds staat.

Terugdraaien begrote storting egalisatiereserve

In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd dat de egalisatiereserve van de VRF een omvang heeft van minimaal 2% en maximaal 5%. Het doel van deze reserve is het stabiliseren van de gemeentelijke bijdragen door het risico op tussentijdse verrekeningen te verkleinen. Door de toevoeging van een aantal incidentele meevallers aan de egalisatiereserve is het niet nodig om de initieel begrote storting over jaren 2025 t/m 2028 te effectueren.

Ontwikkeling loonkosten

Conform de financiële verordening van de VRF wordt de indexering van de loonkosten uitgevoerd aan de hand van de septembercirculaire van het gemeentefonds.

Ontwikkeling rentekosten

Door de stijgende marktrente vindt er een uitzetting van de begroting plaats. Hierbij wordt ingeschat dat de geldende marktrente uitkomt op 3,5%. Voor de begroting van de rentekosten is de basis de financieringsbehoefte zoals is opgenomen in het vastgestelde meerjareninvesteringsplan (MIP). Het werkelijke financieringsresultaat wordt na afloop van het jaar verrekend.

Onzekerheden en risico's

In de kaderbrief worden een aantal ontwikkelingen benoemd waarvan de gevolgen nog niet bekend zijn en nog geen onderdeel uitmaken van het financieel kader. De belangrijkste risico's betreffen:

- Omgevingswet;
- onderhouds- en exploitatielasten vastgoed;
- verduurzaming gebouwen en materieel;
- langere en betrouwbare levertijden;
- Functioneel Leef tijdsontslag (FLO);
- functiewaardering verpleegkundigen en doktersassistenten;
- instroom Jeugdgezondheidszorg;
- vakbekwame brandweermensen.

1.2 Begrotingswijziging 2024-1

In deze begrotingswijziging is de uitwerking van de vastgestelde cao meegenomen en vindt de verwerking van extra Bdur middelen die beschikbaar zijn gesteld vanuit de contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg plaats.

Cao-effect

In 2023 is een nieuwe cao vastgesteld voor de periode 2 januari 2023 tot 1 mei 2024. De financiële effecten zijn in 2023 opgevangen binnen de bestaande begroting. Vanaf 2024 vraagt dit een uitzetting van het financieel kader. Dit is verwerkt in de begrotingswijziging 2024-1 en werkt structureel door in het kader 2025-2028.

Bij de toelichting op de kaderbrief 2025-2028 is de uitwerking van scenario 3, de uitvoering van de maternale Kinkhoestvaccinatie en terugdraaien van de begrote storting in de egalisatiereserve toegelicht. In deze eerste begrotingswijziging vindt de verwerking plaats in 2024.

1.3 Financiële verordening 2023

Voor u ligt een aangepaste financiële verordening van de VRF. Deze aanpassing is zodanig dat deze actueel en passend is bij de praktijk.

Bij de behandeling van de kaderbrief 2024-2027 is naar voren gekomen dat de indexatiemethode onvoldoende aansluit bij de praktijk. In samenwerking met de auditcommissie is de methodiek aangepast. De indexatie van de materiële kosten wordt gekoppeld aan de consumentenprijsindex (CPI) conform de septembercirculaire van het gemeentefonds. Dit wordt in het lopende begrotingsjaar verrekend conform de werkelijke loonprijscompensatie in het gemeentefonds. Hiermee volgt de indexatie van de materiële kosten de ontwikkelingen van het gemeentefonds. Dit is verwerkt in artikel 4.

Ook zijn er aanpassingen gedaan ten aanzien van de autorisatie van de begroting en investeringskredieten (artikel 5) en de tussentijdse rapportage (artikel 6).

2.1 Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen dient de gemeenschappelijke regeling de gemeenten in staat te stellen zienswijzen in te dienen met betrekking tot de voorliggende documenten.

2.2 Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde mutaties die verwerkt zijn in de kaderbrief 2025-2028 en de eerste begrotingswijziging 2024 en stellen voor om geen zienswijzen hierover in te dienen. Het betreffen autonome ontwikkelingen die een uitzetting van het financieel kader tot gevolg hebben. Ook stellen wij voor om geen zienswijze in te dienen over de aangepaste financiële verordening van de gemeenschappelijke regeling VRF. Hierin zijn aanpassingen gedaan om de financiële verordening volledig, actueel en passend bij de praktijk te maken.

Beleid- en regelgeving

- de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
- de Wet veiligheidsregio's

Financiën

Met name de verwerking van de nieuwe cao en werkgeverslasten zorgen voor een toename van de loonkosten in 2024. Dit heeft tot gevolg dat de gemeentelijke bijdrage door deze autonome ontwikkeling toeneemt. Voor de gemeente De Fryske Marren betekent dit een toename van € 405.864. Dit zal in 2024 leiden tot een overschrijding van het bestaande budget. In de voorjaarsrapportage 2024 zal dit aan de raad worden voorgelegd. In de perspectiefnota 2025 vindt de structurele verwerking plaats.

De basis voor de gemeentelijke bijdrage 2025 is gelegd in de vastgestelde begroting 2024 en de voorliggende begrotingswijziging 2024-1. In de kaderbrief 2025-2028 worden er geen beleidsmatige ontwikkelingen op structurele basis vanaf 2025 verwerkt. Autonome ontwikkelingen zorgen er voor dat de totale gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten voor 2025 € 89.569.000 wordt.

Voor gemeente De Fryske Marren houdt dit in dat de geraamde bijdrage aan de VRF in 2025 € 7.133.736 zal zijn. Dit is een toename van € 395.703 van onze bijdrage na de verwerking van de begrotingswijziging 2024-1. In de perspectiefnota 2025 wordt een aanmelding gedaan van de gewijzigde bijdrage.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Overheidsparticipatie

Niet van toepassing.

Communicatie

De Veiligheidsregio Fryslân conform de bijgevoegde conceptbrief te informeren over het niet indienen van zienswijzen.

Vervolg en evaluatie

De gemeenten hebben tot 2 februari 2024 de tijd om zienswijzen in te dienen. Op 14 februari 2024 worden de kaderbrief en de zienswijzen besproken in de bestuurscommissies gezondheid en veiligheid. Het dagelijks bestuur verwerkt de input vanuit de zienswijzen in een voorstel aan het algemeen bestuur. Deze stelt de kaderbrief vast in de vergadering van 14 maart 2024.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

- 231201 RV Voorblad kaderbrief 2025-2028, begrotingswijz. 2024-1 en financiële verord. 2023 VRF Z.771376
- 231201 RB Zienswijzen kaderbrief 2025-2028, begrotingswijziging 2024-1 en financiële verord. 2023 VRF Z.771376
- 231201 CA Zienswijzen Kaderbrief 2025-2028, begr.wijz. 2024-1 en financiële verord. 2023 VRF ANONIEM. Z.771376
- Bijlage 1 Aanbiedingsbrief kaderbrief 2025-2028 Z.771376
- Bijlage 2 VRF Kaderbrief 2025-2028 Z.771376
- Bijlage 3 Eerste begrotingswijziging 2024 Z.771376
- Bijlage 4 Financiële verordening Veiligheidsregio Fryslân 2024 Z.771376
- Bijlage 5 Conceptbrief Zienswijzen kaderbrief 2025-2028, begrotingswijz. 2024-1 en financiële verord. Z.771376

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Fred Veenstra